

STRATEGIE POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 W KARCZEWIE

1. Profilaktyka to proces wspomagania ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników niekorzystnych dla jego życia i zdrowia.
2. W szkole realizowany jest Program Wychowawczo-Profilaktyczny, który obejmuje szereg różnorodnych działań skierowanych dla uczniów i rodziców:
 - 1) Działania wychowawcze:
 - a) próby wdrażania ucznia do współdziałania w zespole klasowym – umożliwienie uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych,
 - b) stały, systematyczny kontakt rodziców z wychowawcą – bieżąca informacja nt. niewłaściwych zachowań ucznia oraz jego sukcesach i próbach poprawy,
 - c) organizowanie spotkań rodziców z dyrektorem szkoły, wychowawcą, pedagogiem i psychologiem szkolnym – wspólne poszukiwanie metod stymulowania wychowawczego ucznia,
 - d) przesunięcie ucznia w porozumieniu z rodzicami lub na ich prośbę do klasy równoległej, w celu zminimalizowania negatywnych wpływów,
 - e) prowadzenie stałych rozmów interwencyjnych mających na celu wyciszenie ucznia i zwrócenie uwagi na konieczność przestrzegania norm współżycia w grupie,
 - f) powiadomienie i prośba o przybycie rodziców (opiekunów prawnych) w stanach szczególnej nadpobudliwości lub niepożądanych zachowań.
 - 2) Spotkania ze specjalistami:
 - a) pogadanki i rozmowy interwencyjne z pedagogiem i psychologiem szkolnym w celu złagodzenia konfliktów i wyciszenia dziecka,
 - b) interwencyjne spotkania z dyrektorem szkoły,
 - c) konsultacja z lekarzem pediatrą – wskazania dotyczące terapii, metod leczenia dziecka,
 - d) organizowanie spotkania dziecka z policjantami z referatu ds. nieletnich w obecności dyrektora szkoły, rodziców, pedagoga lub psychologa szkolnego,
 - 3) Inne działania:
 - a) umieszczenie ucznia w specjalistycznej placówce w porozumieniu z rodzicami,
 - b) wystosowanie pisma ze szczegółową opinią wychowawcy klasy do sądu rodzinnego i nieletnich z prośbą o pomoc w rozwiązaniu problemu,
 - c) zorganizowania nauczania indywidualnego w porozumieniu z rodzicami.
3. **Strategia postępowania w przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego przez ucznia (nadmierne nieobecności):**
 - 1) Informacja telefoniczna do rodziców.
 - 2) Wezwanie rodziców przez wychowawcę.
 - 3) Spisanie przez pedagoga lub psychologa zobowiązania dotyczącego odpowiedzialności rodziców za systematyczne realizowanie obowiązku szkolnego dziecka.
 - 4) Informowanie rodziców o konsekwencjach dla dziecka w przypadku niewypełniania obowiązków rodzicielskich w zakresie dużej absencji dziecka w szkole takich jak:

- a) niepowodzenia szkolne (złe oceny),
 - b) niska ocena zachowania,
 - c) nieklasyfikowanie,
 - d) powtórzenie klasy,
 - e) ryzyko zagrożeń alkoholem, narkomanią, przestępczością, przynależnością do grup nieformalnych,
 - f) wystąpienie przez szkołę z wnioskiem do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.
- 5) Wszystkie czynności wychowawcy, pedagoga lub psychologa odpowiednio dokumentowane w zeszycie wychowawczym, dzienniku pedagoga szkolnego i dzienniku psychologa szkolnego.
- 6) Wysłanie przez dyrektora szkoły pisma do sądu rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną.
- 7) Wysłanie przez dyrektora pisemnego upomnienia do rodziców, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego.
- 8) W przypadku dalszej absencji dziecka w szkole – powiadomienie organu prowadzącego o nierealizowaniu obowiązku szkolnego.
- 4. Strategia postępowania w sytuacji przemocy w szkole (w tym cyberprzemocy):**
- 1) Interwencja może być skuteczna wtedy, gdy nauczyciele znają ogólne zasady reagowania na przemoc i będą je stosować w pracy z uczniami.
 - 2) Zasady reagowania na przemoc:
 - a) na każdą sytuację związaną z przemocą każdy pracownik szkoły jest zobowiązany reagować,
 - b) reakcja powinna być nacechowana zarówno troską o ofiarę jak i agresora (nie potępiamy ucznia, ale wskazujemy na zachowania, których nie aprobujemy, wyrażając swoją niezgodę na stosowanie przemocy),
 - c) współdziałanie z innymi nauczycielami i udzielanie sobie nawzajem wsparcia.
- 5. Strategia rozmowy ze sprawcą przemocy (w tym cyberprzemocy):**
- 1) Jasne określenie celu rozmowy (cel wyznacza kierunek rozmowy).
 - 2) Sprawca musi otrzymać jasny i jednoznaczny komunikat, że w tej klasie (szkole) nie akceptuje się przemocy.
 - 3) Należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się.
 - 4) Miejszem rozmów jest gabinet pedagoga lub psychologa szkolnego (zapewnia spokój i brak udziału świadków).
 - 5) Rozmowy powinny odbywać się systematycznie, dopóki istnieje problem.
 - 6) Rozmowa ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku podpisania przez niego zobowiązania w sprawie zmiany nieakceptowanych w społeczności szkolnej zachowań.
 - 7) Sprawca musi zostać poinformowany o sankcjach, jakie zostaną zastosowane w przypadku dalszego stosowania przemocy wobec innych (zgodnie z przepisami Statutu Szkoły).
 - 8) Ustalenia zawarte w zobowiązaniu powinny być znane zainteresowanym nauczycielom.
 - 9) W uzasadnionych przypadkach można zrezygnować z jawności zobowiązania.
- 6. Strategia rozmowy z rodzicami sprawców przemocy (w tym cyberprzemocy):**
- 1) Należy odbyć rozmowę z rodzicami dziecka używającego przemocy, jeśli tylko jest to możliwe.

- 2) Celem rozmowy z rodzicami jest nie tylko przekazanie informacji o zachowaniu ucznia, ale także pozyskanie rodziców do współpracy.
- 3) Ogólne zasady prowadzenia rozmowy są podobne do zasad obowiązujących podczas rozmów ze sprawcami:
 - a) opisanie zachowanie ucznia,
 - b) komunikat o chęci pomocy dziecku,
 - c) wysłuchanie tego co rodzice mają do powiedzenia,
 - d) poinformowanie, że szkoła nie zgadza się na używanie przemocy wobec innych uczniów i oczekuje w tym zakresie współdziałania,
 - e) jeśli rodzic jest bezradny wobec zachowań dziecka, nauczyciel, pedagog lub psycholog szkolny powinien wskazać mu miejsce, gdzie może uzyskać pomoc,
 - f) w sytuacji przemocy podjęcie interwencji wobec agresorów i udzielenie wsparcia ofiarom przemocy.

7. Strategia postępowania nauczyciela/wychowawcy wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- 1) W razie potrzeby udzielenie pierwszej pomocy bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, ewentualnie karetki pogotowia.
- 2) Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
- 3) Powiadomienie rodziców ucznia.
- 4) Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa.
- 5) Ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- 6) W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję (tel. 997 lub 112).

8. Strategia postępowania w sytuacji przemocy fizycznej pozaszkolnej względem ucznia:

- 1) W przypadku zgłoszenia lub zauważenia przez pracownika szkoły śladów przemocy fizycznej należy niezwłocznie powiadomić wychowawcę lub w razie jego nieobecności pedagoga, psychologa lub dyrekcję szkoły.
- 2) Wychowawca wraz z pedagogiem lub psychologiem rozmawia z dzieckiem.
- 3) Ogólnych oględzin dokonuje pielęgniarka szkolna lub osoby wyznaczone przez dyrektora, sporządzają odpowiednią notatkę:

W dniu na ciele dziecka stwierdzono krwawe wybroczyny w okolicach, zasinienia w okolicach

Na pytanie co się stało – dziecko (nie)odpowiada „.....”
(piszemy co mówi dziecko).
- 4) W zależności od stanu zdrowia dziecka należy zawiadomić rodziców, wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić policję.
- 5) W zależności od zaistniałej sytuacji wychowawca, pedagog lub psycholog rozmawia z rodzicami (opiekunami prawnymi ucznia) oraz zakłada Niebieską Kartę, którą przekazuje do ośrodka pomocy społecznej.
- 6) W szczególnych przypadkach zawiadomienie sądu rodzinnego i policji (wniosek dyrektora o wgląd w sytuację rodzinną).

9. Strategia postępowania w przypadku kradzieży na terenie szkoły:

- 1) Poinformowanie dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy.
- 2) Przeprowadzenie rozmowy z osobą poszkodowaną.
- 3) W razie potrzeby wezwanie policji.
- 4) Sprawdzenie zabezpieczenia pomieszczenia, w którym dokonano kradzieży – zlecenie usunięcia ewentualnych usterek.

10. Strategia postępowania w przypadku palenia papierosów na terenie szkoły:

- 1) Poinformowanie dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy.
- 2) Sporządzenie notatki ze zdarzenia przez pedagoga lub psychologa.
- 3) Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami ucznia.
- 4) Zastosowanie sankcji wobec ucznia zgodnie ze Statutem Szkoły.

11. Strategia postępowania w przypadku przyjęcia ucznia do szkoły pod wpływem alkoholu lub spożywania alkoholu na terenie szkoły:

- 1) Poinformowanie dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy.
- 2) Odizolowanie ucznia od rówieśników – uczeń przebywa w gabinecie pielęgniarki szkolnej, pedagoga lub psychologa.
- 3) Przeprowadzenie rozmowy z uczniem (jeśli jest to możliwe).
- 4) Wezwanie lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub udzielenia pomocy medycznej.
- 5) Wezwanie rodziców do szkoły (gdy rodzice nie przyjadą – wezwanie policji).
- 6) Sporządzenie notatki ze zdarzenia.
- 7) Przekazanie ucznia rodzicom.
- 8) Przeprowadzenie rozmowy z uczniem i rodzicami po zdarzeniu – podjęcie działań w kierunku pomocy dziecku.
- 9) Zastosowanie sankcji wobec ucznia zgodnie ze Statutem Szkoły.

12. Strategia postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia alkoholu do szkoły:

- 1) Poinformowanie dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy.
- 2) Zabezpieczenie alkoholu.
- 3) Wezwanie rodziców ucznia.
- 4) Przeprowadzenie rozmowy – podjęcie działań w kierunku pomocy dziecku.
- 5) Sporządzenie notatki ze zdarzenia.
- 6) Zastosowanie sankcji wobec ucznia w zgodzie ze Statutem Szkoły.

13. Strategia postępowania w przypadku zgłoszenia się po dziecko osoby nietrzeźwej:

- 1) Odmowa wydania dziecka.
- 2) Poinformowanie dyrektora szkoły.
- 3) Prośba o zgłoszenie się innego opiekuna nie będącego pod wpływem alkoholu.
- 4) W przypadku zgłoszenia się potencjalnego opiekuna – uzyskanie oświadczenia o przejęciu opieki nad dzieckiem do momentu wytrzeźwienia rodzica lub opiekuna.
- 5) W przypadku braku osoby, która mogłaby odebrać dziecko – wezwanie policji.
- 6) W przypadku powtórzenia się sytuacji – prośba do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

14. Strategia postępowania w sytuacjach zagrożenia narkotykami lub dopalaczami:

- 1) Znalezienie narkotyku na terenie szkoły:
 - a) poinformowanie dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy,
 - b) zabezpieczenie miejsca, gdzie znaleziono narkotyki lub dopalacze,
 - c) wezwanie policji przez dyrekcję w celu zabezpieczenia środka i sporządzenia protokołu.

- 2) Zauważenie u ucznia narkotyku:
 - a) poinformowanie dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy,
 - b) odizolowanie ucznia od rówieśników – uczeń przebywa w pokoju pedagoga lub psychologa (nie należy przeszukiwać plecaka ani rzeczy osobistych uczniów),
 - c) wezwanie rodziców ucznia,
 - d) wezwanie policji,
 - e) przeprowadzenie rozmowy z uczniem i rodzicami – wskazanie możliwości pomocy dziecku, wskazanie na konsekwencje jego zachowania,
 - f) sporządzenie notatki ze zdarzenia,
 - g) zastosowanie sankcji wobec ucznia zgodnie ze Statutem Szkoły,
 - h) obserwowanie zachowania ucznia na terenie szkoły.

15. Strategia postępowania w przypadku stwierdzenia u ucznia objawów odurzenia narkotykami lub dopalaczami:

- 1) Poinformowanie dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy.
- 2) Zapewnienie opieki pielęgniarki w gabinecie, wezwanie pogotowia w celu stwierdzenia stanu odurzenia lub uzyskania pomocy medycznej.
- 3) Wezwanie rodziców ucznia.
- 4) Zawiadomienie policji.
- 5) Sporządzenie notatki ze zdarzenia.
- 6) Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami – wskazanie możliwości pomocy dziecku (podać adresy placówek, umówić na wizyty za zgodą rodziców).
- 7) Współpraca z rodzicami w okresie leczenia dziecka.
- 8) Zastosowanie sankcji wobec ucznia zgodnie ze Statutem Szkoły.

16. Strategia postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń zażywa narkotyki lub dopalacze:

- 1) Poinformowanie dyrektora, pedagoga, psychologa i wychowawcy o spostrzeżeniach.
- 2) Wezwanie rodziców do szkoły w celu poinformowania o spostrzeżeniach.
- 3) Utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami.
- 4) Obserwowanie zachowania ucznia na terenie szkoły.

17. Strategia postępowania w przypadku braku kultury osobistej:

- 1) Zapoznanie uczniów z zasadami zachowania, kryteriami oceny zachowania oraz zasadami savoir-vivre.
- 2) Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych w klasach na określony temat.
- 3) Wezwanie rodziców w przypadku powtarzających się zachowań.
- 4) Zastosowanie ewentualnych sankcji wobec ucznia zgodnie ze Statutem Szkoły.

18. Strategia postępowania w przypadku sytuacji zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją (uprawianie nierzędu, naruszanie sfery intymnej ucznia):

- 1) Poinformowanie pedagoga, psychologa, dyrektora, wychowawcy.
- 2) Przeprowadzenie rozmowy ze sprawcą zdarzenia i pokrzywdzonym.
- 3) Wezwanie do szkoły rodziców i przekazanie uzyskanych informacji (zarówno sprawcy jak i pokrzywdzonego).
- 4) Powiadomienie policji i prokuratury.
- 5) Zapewnienie opieki psychologa osobie pokrzywdzonej.
- 6) Zastosowanie sankcji wobec sprawcy zgodnie ze Statutem Szkoły.

19. Strategia postępowania w przypadku zachowań autodestrukcyjnych dzieci (myśli samobójcze, próby samobójcze):

- 1) Działania profilaktyczne:
 - a) zorganizowanie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat sytuacji kryzysowych, zagrożeń dla zdrowia psychicznego i czynników ryzyka w przypadku próby samobójczej,
 - b) powołanie Zespołu Kryzysowego:
 - pedagog szkolny – koordynator do spraw bezpieczeństwa w szkole,
 - psycholog szkolny,
 - dyrektor,
 - wychowawca,
 - pielęgniarka szkolna;
 - c) umożliwienie udziału w szkoleniach członkom Zespołu Kryzysowego,
 - d) stała obserwacja stanu psychicznego uczniów pod kątem występowania kryzysów psychicznych, które mogą skutkować samobójstwem,
 - e) w razie zauważenia symptomów kryzysowych u danego ucznia, przeprowadzenie szczegółowej diagnozy stanu psychicznego.
- 2) Działania interwencyjne:
 - a) poinformowanie dyrektora, pedagoga, psychologa i wychowawcy,
 - b) zapewnienie uczniom stałej opieki,
 - c) przeprowadzenie rozmowy z uczniem na temat przyczyn zdarzenia,
 - d) w razie konieczności wezwanie pomocy – pogotowia ratunkowego, policji (zachować dyskrecję),
 - e) ocena ryzyka dalszego zagrożenia,
 - f) wezwanie rodziców.
- 3) Działania pokryzysowe:
 - a) zaplanowanie dalszej strategii postępowania wspólnie ze specjalistami (poradnia psychologiczno-pedagogiczna, GONG, psycholog itp.),
 - b) współpraca z rodziną celem zapewnienia wsparcia i bezpieczeństwa,
 - c) stwarzanie możliwości dzieciom rozmawiania na temat tego, co się wydarzyło.
- 4) Umożliwienie podzielenia się przez dzieci swoim smutkiem, niepokojem, żalem po ewentualnej stracie.

20. Strategia postępowania w przypadku nękania, prześladowania uczniów poprzez Internet czy telefon i inne:

- 1) Uświadomienie uczniów, że nękanie, prześladowanie kolegów jest złem i przestępstwem i może być karane.
- 2) Przeprowadzenie godzin wychowawczych i innych zajęć na powyższy temat.
- 3) Zastosowanie sankcji wobec uczniów stosujących wyżej wymienione formy przemocy zgodnie ze Statutem Szkoły,
- 4) Uświadomienie rodzicom wagi problemu i uwrażliwienie ich na nasilenie się tego zjawiska.